

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА

28 август 2020 г. – Вариант 2

МОДУЛ 1

Време за работа – 60 минути

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговори!

1. Кои две геосфери основно си взаимодействат за формиране на бреговите форми от снимката?

- А) литосфера и хидросфера
- Б) хидросфера и биосфера
- В) биосфера и педосфера
- Г) атмосфера и литосфера

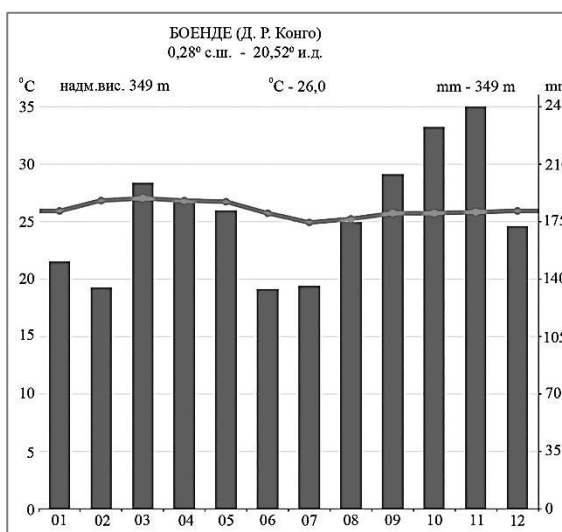

2. Кой от процесите е характерен за хидросферата?

- А) образуване на пустини
- Б) изригване на вулкани
- В) образуване на приливи и отливи
- Г) образуване на циклони

3. С помощта на климатограмата на станция Боенде, разположена на 0° г. ш., определете каква растителност е характерна за този тип климат?

- А) сухоустойчива пустинна
- Б) влажни дъждовни гори
- В) тайга с иглолистни гори
- Г) широколистни гори

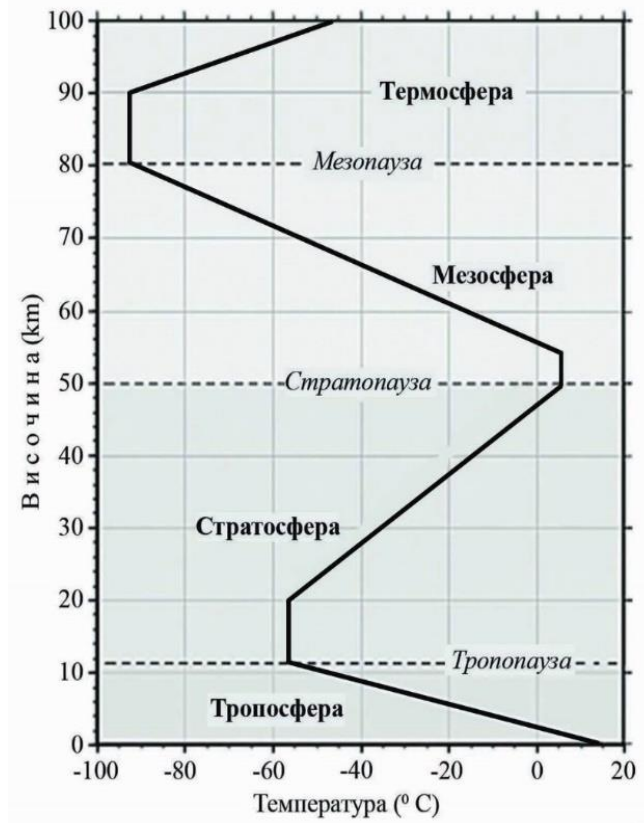

4. Кой климатичен фактор определя в северните крайбрежни морета на Европа да има корабоплаване през зимата, докато на същата географска ширина в Северна Америка те са замръзнали?

- А) разположението им на морското равнище
- Б) идващите от север топли въздушни маси
- В) топлото океанско течение Гълфстрийм
- Г) продължителното слънчевото греене

5. Кой слой на атмосферата се нарича „кухня на времето“ и в него се формира климатът на нашата планета?

- А) тропосферата
- Б) стратосферата
- В) мезосферата
- Г) термосферата

6. Според кой природен компонент част от Канада попада в зоната на тайгата с типичните иглолистни гори?

- А) релеф
- Б) почви
- В) растителност
- Г) животинския свят

7. С кое ще допълните твърдението, така че то да е вярно: „Високи температури, ниска влажност и ..... определят възникването на огромни пожари по света.“?

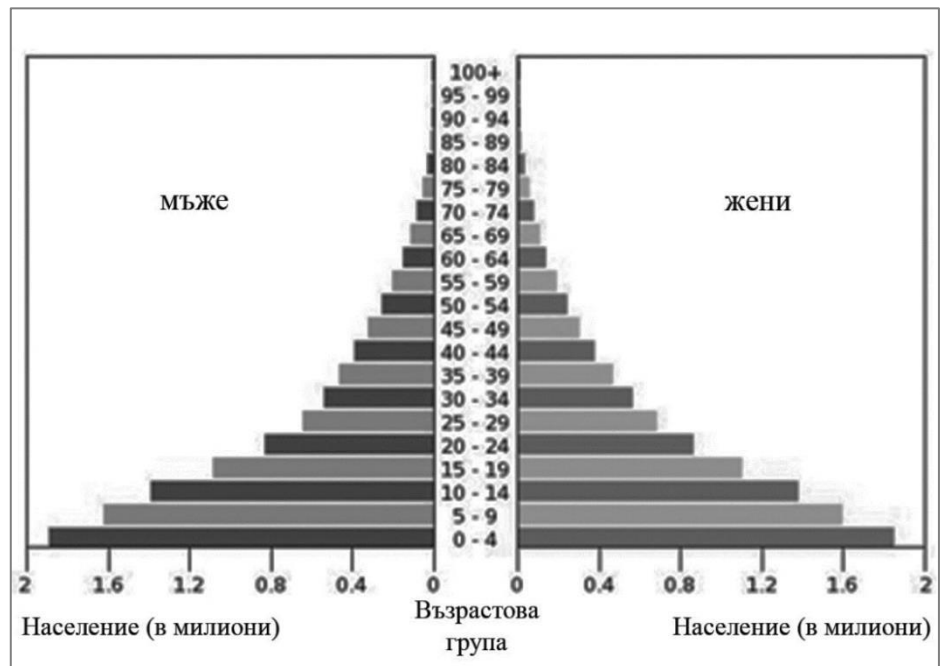
- А) отсъствие на растителност
- Б) постоянна снежна покривка
- В) слабо слънчево греене
- Г) силни ветрове

8. Кои територии се отличават с ниска гъстота на населението?

- А) плодородните долини на големи реки
- Б) ниските крайбрежните райони
- В) пустините и полупустини
- Г) градските агломерации

9. За държава от кой регион има най-голяма вероятност да се отнася дадената полого-възрастова пирамида на населението?

- А) Западноевропейския
- Б) САЩ и Канада
- В) Австралийския
- Г) Африканския

Източник: https://www.indexmundi.com/niger/age_structure.html

10. Илюстрацията представя как във Виетнам отглеждат ориз на наводнени тераси. Към кой сектор и отрасъл на стопанството се отнася тази дейност?

- А) първичен – отглеждане на зърни култури
- Б) първичен – отглеждане на технически култури
- В) вторичен – производство на оризови спагети
- Г) третичен – търговия с ориз

Източник: <https://www.i-study.co.uk/igcsegeography/development.html>

11. В кой регион растениевъдната продукция се повишава интензивно чрез увеличаване на добивите от декар?

- А) Западна Европа
- Б) Югоизточна Азия
- В) Централна Африка
- Г) Източна Африка

12. Разгледайте таблицата с географската ширина на крайните точки на България. Колко е географската ширина на най-северната точка – устието на река Тимок?

- А) $44^{\circ} 13'$ с. г. ш.
- Б) $43^{\circ} 48'$ с. г. ш.
- В) $43^{\circ} 32'$ с. г. ш.
- Г) $41^{\circ} 14'$ с. г. ш.

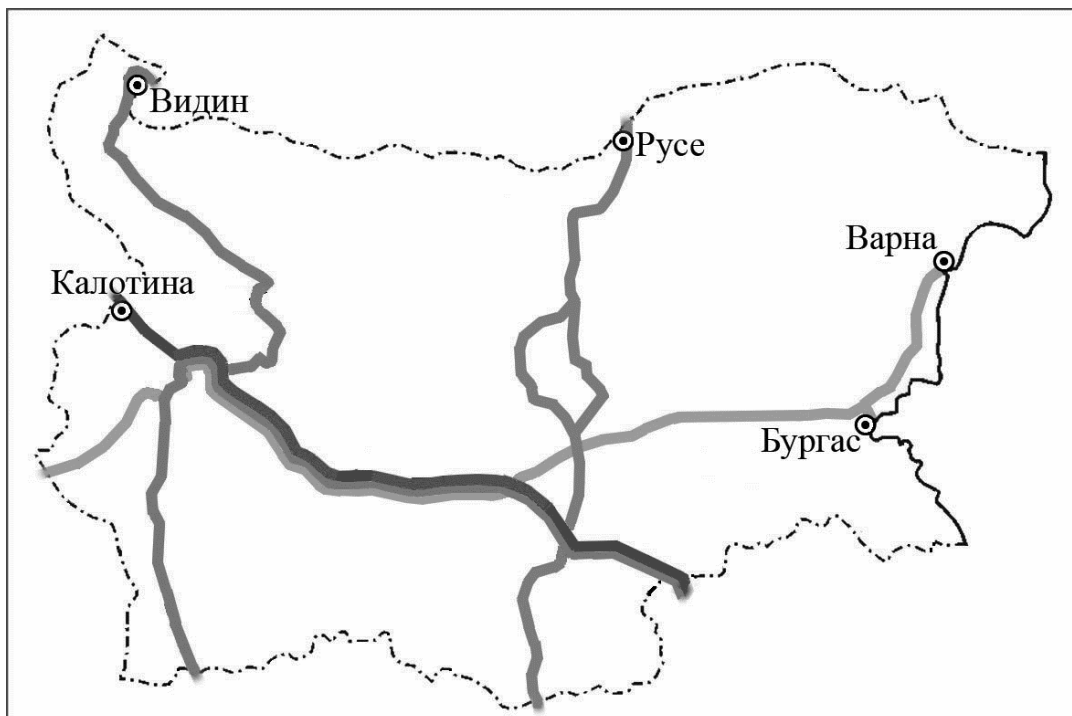
Географска ширина на крайните точки на България (северна географска ширина, с. г. ш.)
$44^{\circ} 13'$ с. г. ш.
$43^{\circ} 48'$ с. г. ш.
$43^{\circ} 32'$ с. г. ш.
$41^{\circ} 14'$ с. г. ш.

Източник: НСИ, 2014

13. По картосхемата на европейските транспортни коридори на територията на България определете кои са ГКПП на транспортен коридор, който свързва Адриатическо море и Черно море.

- А) Калотина – Капитан Андреево
- Б) Гюешево – Бургас (Варна)
- В) Русе - Маказа
- Г) Видин – Кулата

Европейски транспортни коридори, преминаващи през територията на България

Източник: <http://www.api.bg>

14. Коя характеристика се отнася за планините Рила и Пирин?

- А) Те са част от най-старата суша у нас.
- Б) Те са част от Старопланинската област.
- В) Близко са до Черноморското крайбрежие.
- Г) В най-високите им части сега има ледници.

15. За задоволяване на нуждите от кои полезни изкопаеми в България се налага внос на най-големи количества от чужбина?

- А) мрамори и варовици
- Б) лигнитни въглища
- В) нефт и природен газ
- Г) манганови руди

16. Средната годишна температура на четири станции в Родопите на различна надморска височина, дадени в таблица 1 е 5,5°C, 9,0°C, 7,1°C и 12,8°C. Коя стойност се отнася за станция Ивайловград?

- А) 5,5°C
- Б) 7,1°C
- В) 9,0°C
- Г) 12,8°C

Таблица 1

Станция	Надморска височина (m)
Ивайловград	316 m
Велинград	745 m
Чепеларе	1100 m
Юндола	1359 m

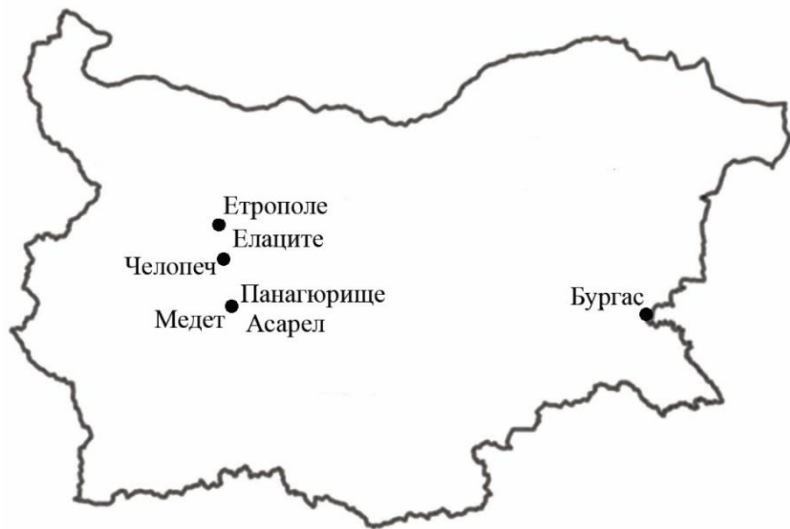
17. Кой фактор определя различните средни годишни температури в четирите станции от таблицата 1 на задача 16?

- А) разположението им близо до Черно море
- Б) различията в надморската им височина
- В) влиянието на горските масиви около тях
- Г) активната стопанската дейност в района

18. С кой условен знак картографите означават отбелязаните на картосхема 1 находища?

- А)
- Б)
- В)
- Г)

Картосхема 1

19. Какъв тип речно подхранване имат реките, извиращи от най-високата планина у нас?

- А) снежно-дъждовно
- Б) дъждовно
- В) ледниково
- Г) карстово

20. Към кой тип езера спадат Варненското, Бургаското и Шабленското езеро?

- А) ледникови
- Б) крайречни
- В) крайморски
- Г) тектонски

21. В коя природна област на България се намират Добруджа и Лудогорието?

- А) Дунавската равнина
- Б) Старопланинска
- В) Краищенско-Средногорска
- Г) Рило-Родопската

22. От коя природна област извира най-дългата река в България – р. Искър?

- А) Старопланинска
- Б) Краищенско-Средногорска
- В) Рило-Родопската
- Г) Черноморската

23. Коя територия на България има най-неблагоприятни демографски показатели?

- А) Софийската котловина
- Б) Странджа планина
- В) Източни Родопи
- Г) Лудогорието

24. Защо в България височинният пояс от 500 m до 700 m надморска височина има най-голяма средна гъстота на населението?

- А) Това е най-гъсто населеният пояс в света.
- Б) Поясът заема 70% от площта на страната.
- В) Поясът има най-малък дял от страната.
- Г) София е разположена на 550 m надм. вис.

Височинни пояси	Средна гъстота на населението
0 – 200 m	93,1 души/km ²
200 – 500 m	70,7 души/km ²
500 – 700 m	152,2 души/km ²
700 – 1000 m	36 души/km ²
над 1000 m	7 души/km ²

25. С кое ще допълните твърдението, така че то да е вярно: „Хората в България се преместват в градовете в резултат на .....“?

- А) по-добрия достъп до открито пространство
- Б) по-високата средна гъстота в селските райони
- В) по-добрите възможности за трудова заетост
- Г) по-малко замърсената околна среда

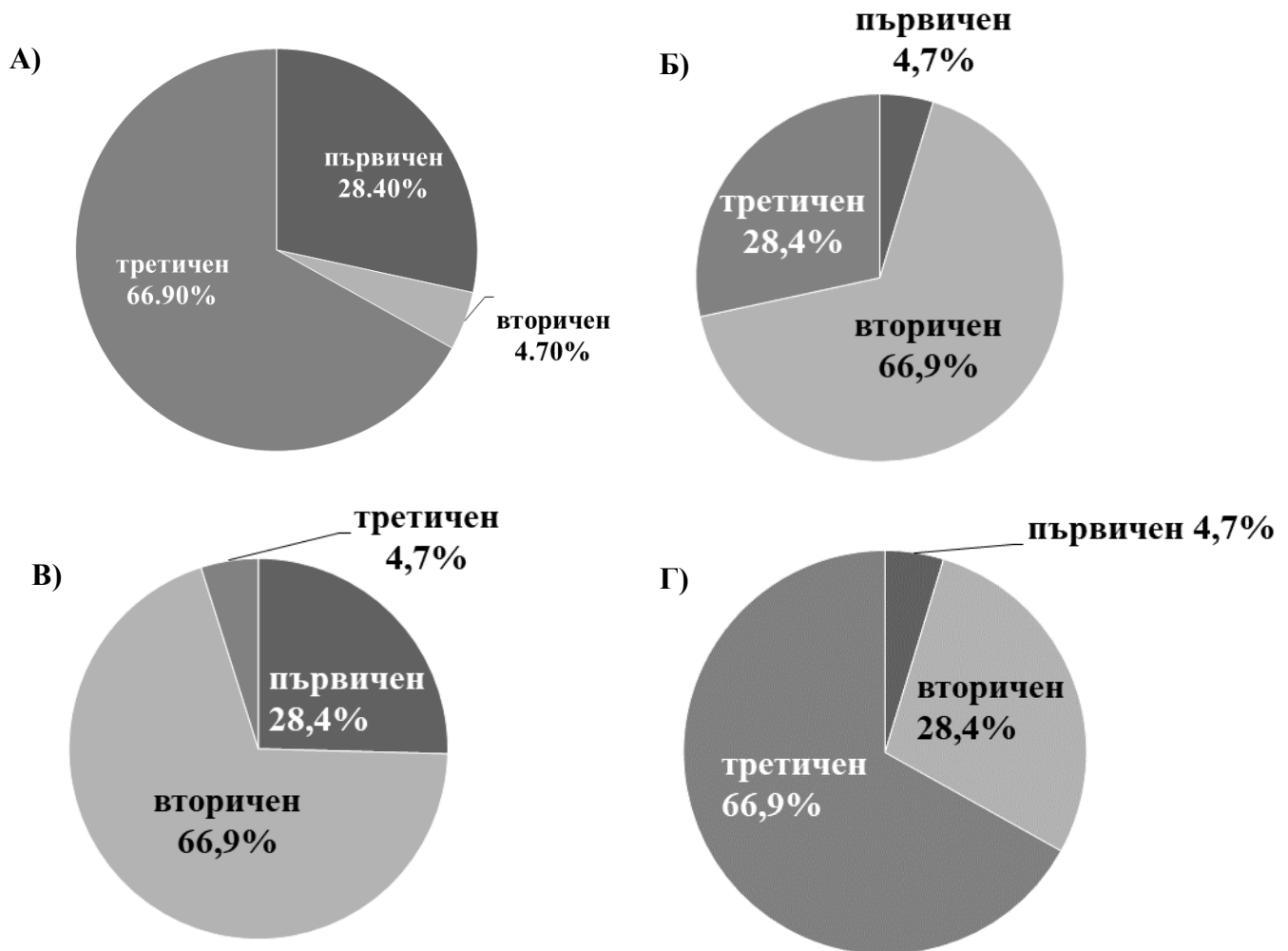
26. Коя е основната причина за нарастване на производството на слънчоглед у нас през последните десетилетия?

- А) плодородието на почвите в районите на отглеждане
- Б) благоприятният климат в районите на отглеждане
- В) опитът на населението в отглеждането на слънчоглед
- Г) увеличеното търсене на слънчогледово масло (олио) в ЕС

27. Кой промишлен отрасъл се развива в Родопите и близки до тях територии, защото в тях има находища на оловно-цинкова руда?

- А) цветна металургия
- Б) черна металургия
- В) електропроизводство
- Г) самолетостроене

28. Коя кръгова диаграма показва структурата на стопанство в България през 2017 г.?

29. Кой регион в България е специализиран в атомна енергетика?

- А) Югозападен
- Б) Югоизточен
- В) Северозападен
- Г) Североизточен

30. В коя област се засажда най-големи площи с лавандула, като имате предвид, че основният район за отглеждане на лавандула у нас е Добруджа?

- А) Старозагорска
- Б) Плевенска
- В) Видинска
- Г) Добричка

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА

28 август 2020 г. – Вариант 2

МОДУЛ 2

Време за работа – 60 минути

Отговорите на задачите от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободни отговори!

31. В свитъка за свободните отговори напишете пред седалището на коя международна организация се веят флагите на над 192 държавите членуващи в нея?

32. Разгледайте кръговата диаграма и напишете в свитъка за свободните отговори колко процента от световното производство на електроенергия през 2017 г. се произвежда от горивни полезни изкопаеми.

Производство на електроенергия в света от различни източници - 2017 г (в %)

Източник: <https://www.worldenergydata.org>

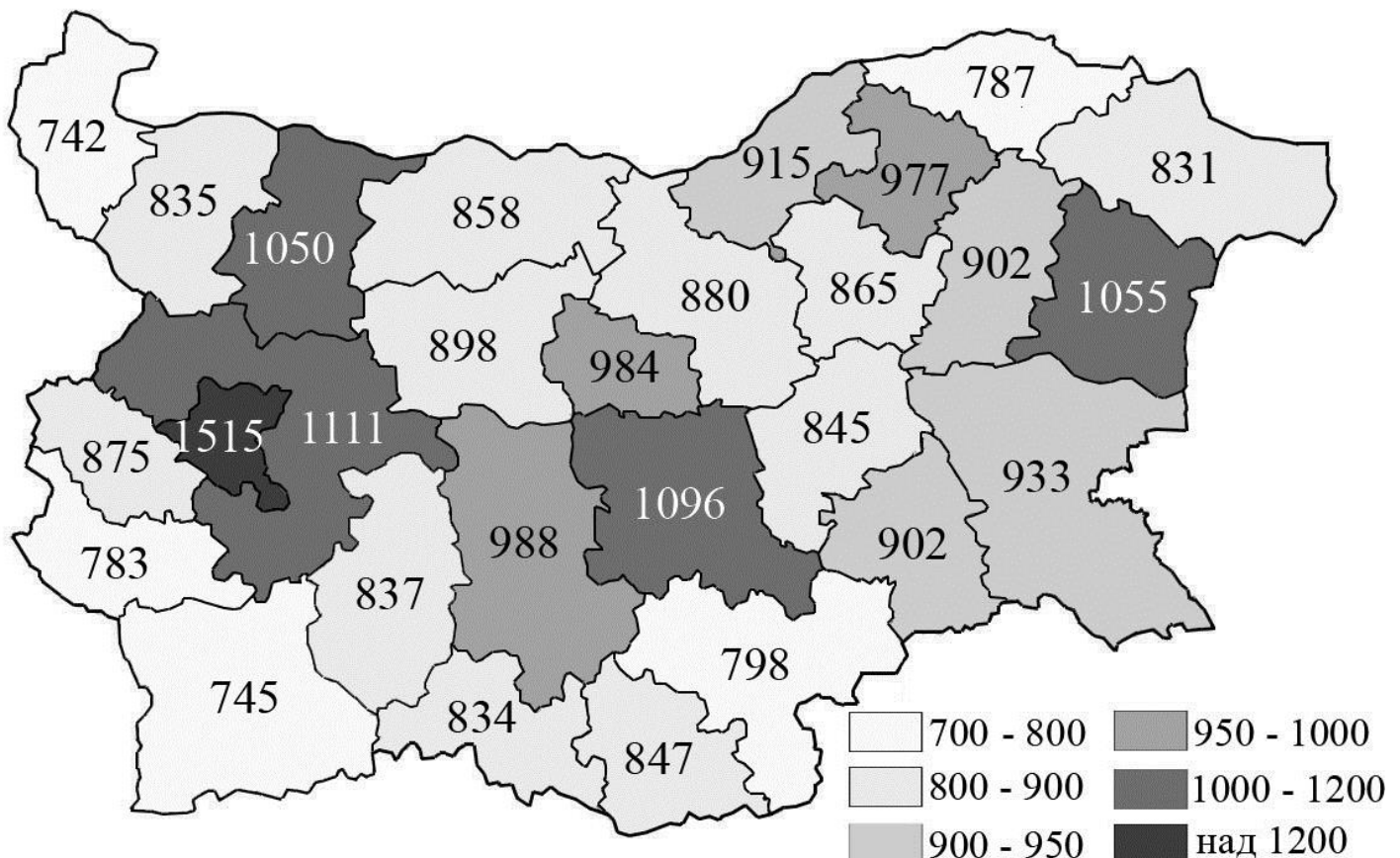
33. В свитъка за свободни отговори напишете в кой регион Световната банка инвестира най-много в мерки за ограничаване на масовия глад, детската смъртност, СПИН-а и ограмотяване на населението.

34. В свитъка за свободните отговори напишете името на региона в България, който граничи с Черно море и със страна извън Европейския съюз?

35. В свитъка за свободните отговори напишете името на региона, в който живее почти една трета от населението на България?

36. Разгледайте картата на брутната средна работна заплата в България през 2018 г. по области. В свитъка за свободните отговори напишете буквата на подусловието и срещу нея името на:

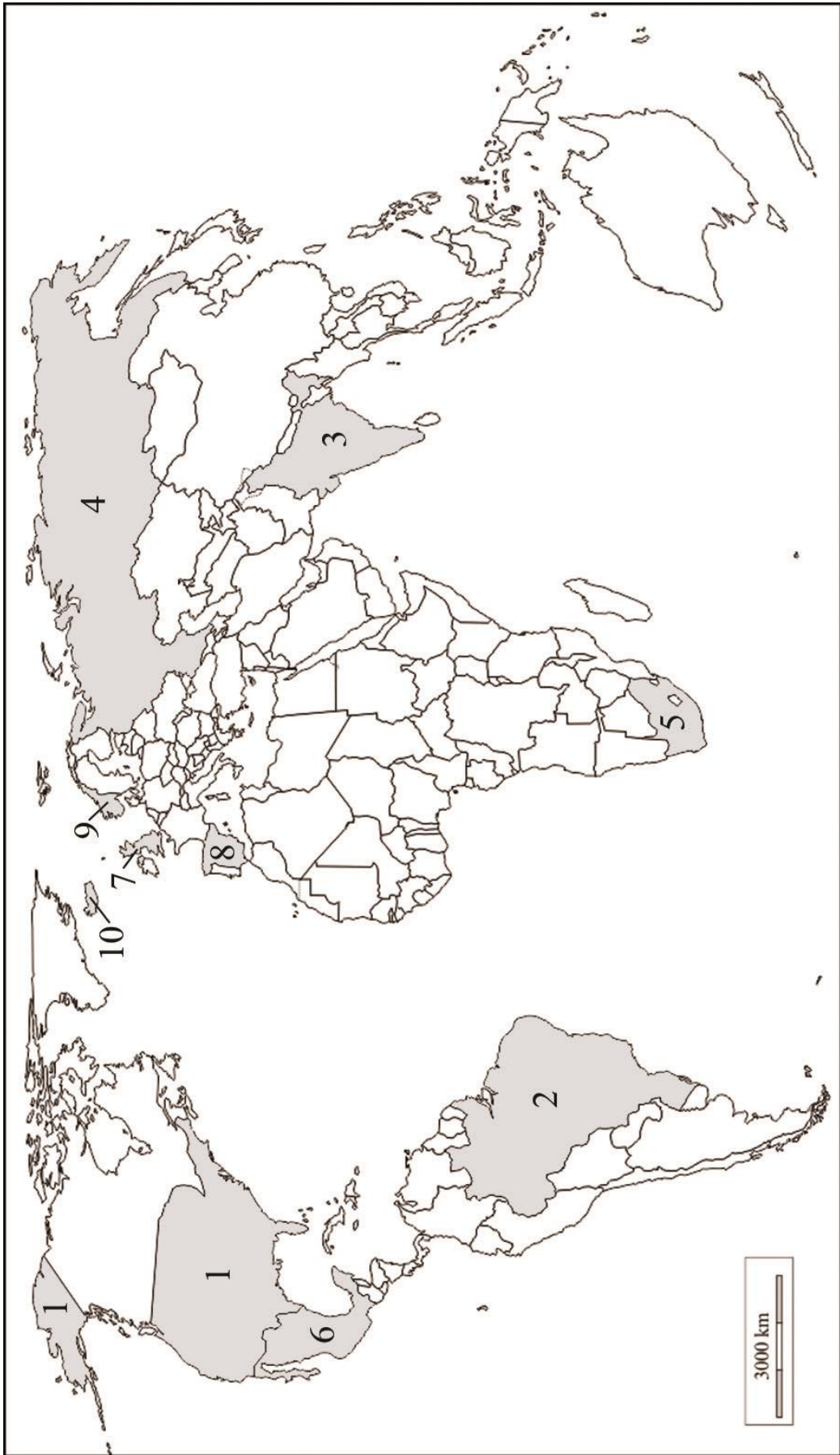
- А) една област с брутна средна работна заплата над 1100 лева
- Б) една област с брутна средна работна заплата между 1000 и 1100 лева
- В) една област с брутна средна работна заплата между 900 и 950 лева
- Г) областта с най-ниска брутна средна работна заплата

На практическите задачи 37. и 38. вкл. отговорете в свитъка за свободните отговори!

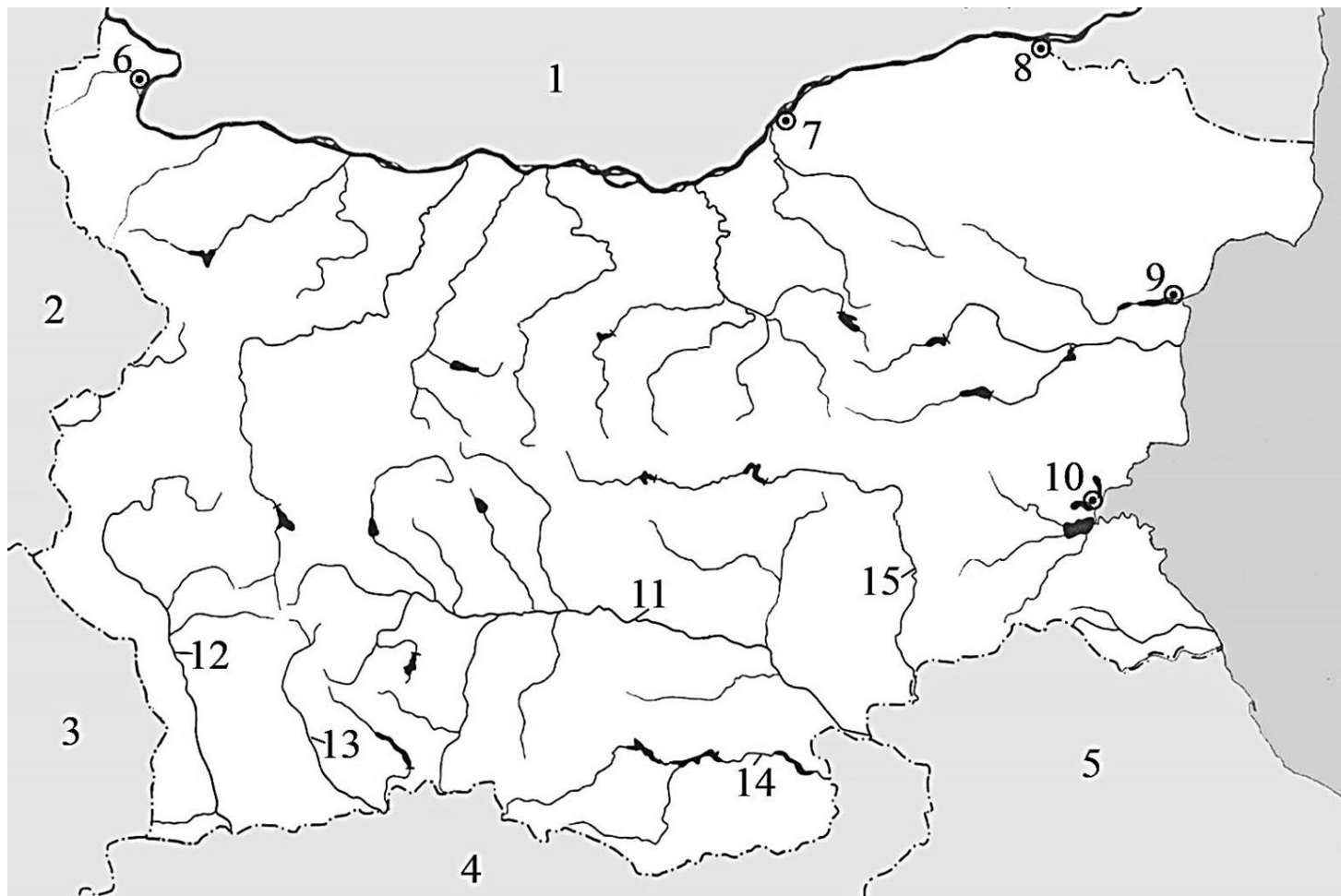
37. Практическа задача по география на света

В свитъка за свободните отговори срещу номера от 1. до 8. вкл. напишете имената на страните с най-много регистрирани случаи на COVID-19 и срещу номера 9 и 10 – две от страните в Европа с най-малко регистрирани случаи, публикувани на сайта на Световната здравна организация (WHO) в началото на месец август 2020 г.

38. Практическа задача по география на България

В свитъка за свободните отговори срещу номера от 1. до 5. вкл. напишете имената на държавите, с които България граничи, срещу номера от 6. до 10. вкл. областни градове, разположени по граници, а срещу номера от 11. до 15. вкл. – реките, които пресичат държавната ни граница и напускат територия на страната.

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

**ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА**

28 август 2020 г. – Вариант 2

МОДУЛ 3

Време за работа – 120 минути

Писмената разработка напишете в свитъка за свободните отговори на предвиденото за това място!

Характеристика на Югоизточен регион

А) Географско положение, граници и големина

Б) Природни условия и природни ресурси:

- Релеф и полезни изкопаеми
- Климат и води
- Почви, растителност и животински свят

В) Население и селищна мрежа

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

**ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА**

28 август 2020 г.

ВАРИАНТ № 2

Ключ с верните отговори

Въпрос №	Верен отговор	Брой точки
1.	А	1
2.	В	1
3.	Б	1
4.	В	1
5.	А	1
6.	В	1
7.	Г	1
8.	В	1
9.	Г	1
10.	А	1
11.	А	1
12.	А	1
13.	Б	1
14.	А	1
15.	В	1
16.	Г	1
17.	Б	1
18.	Г	1
19.	А	1
20.	В	1
21.	А	1
22.	В	1
23.	Б	1
24.	Г	1
25.	В	1
26.	Г	1
27.	А	1
28.	Г	1
29.	В	1
30.	Г	1

31. ООН – 1 т.

32. 86% (26% +21%+30%+9%) - 3 т.

33. Африкански/ Африка – 1 т.

34. Югоизточен регион- 2 т.

35. Югозападен регион -2 т.

36. А) *Една* от следните две области: София -град, Софийска област - 1 т.

Б) *Една* от следните области: Старозагорска (Стара Загора), Варненска (Варна), Врачанска (Враца) - 2 т

В) *Една* от следните четири области: Бургаска (Бургас), Ямболска (Ямбол), Шуменска (Шумен), Русенска (Русе) - 2 т

Г) Видин (Видинска) - 1 т.

37. Практическа задача *по география на света* - 10 точки

1. САЩ

6. Мексико

2. Бразилия

7. Великобритания

3. Индия

8. Испания

4. Русия

9. Норвегия

5. РЮА

10. Исландия

38. Практическа задача *по география на България* - 15 точки

1. Румъния

9. Варна

2. Сърбия

10. Бургас

3. Северна Македония

11. река Марица

4. Гърция

12. река Струма

5. Турция

13. река Места

6. Видин

14. река Арда

7. Русе

15. река Тунджа

8. Силистра

Писмена разработка върху география на България – 30 точки

Характеристика на Югоизточен регион

А) Географско положение, граници и големина – 5 точки

Б) Природни условия и природни ресурси: – 18 точки

- Релеф и полезни изкопаеми
- Климат и води
- Почви, растителност и животински свят

В) Население и селищна мрежа – 7 точки